

Az Edulingua folyóirat 10 éve: Publikálási tapasztalatok és trendek változásai

Bajnóczi Beatrix¹ - Doró Katalin² - T. Balla Ágnes³

Szegedi Tudományegyetem

DOI: 10.14232/edulingua.2024.1.4

EduLingua folyóiratunk a tizedik évfolyamához ért. Úgy gondoljuk, érdemes ennek a kerek számnak az apropóján áttekinteni, hogy mi vezetett a folyóirat indításához, mik voltak a kezdeti tudományos és gyakorlati céljaink, milyen tapasztalatokat gyűjtöttünk alapító szerkesztőként, hogyan változott az egyik fő mozgatótémánkkal, a tanárképzéssel kapcsolatos magyar oktatáspolitikára és hogyan alakultak át a publikációs trendek az elmúlt időszakban.

1. Előzmények

A Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Angoltanár-képző és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékén mindig is kiemelten kezeltük az eszmecserét, az oktatási, oktatásszervezési és kutatási tapasztalataink megosztását. A tanszék összetett profiljából adódóan egyszerre vettek és vesznek részt a kollégák angolos hallgatók nyelvoktatásában, nyelvi vizsgáztatásában, az angoltanárképzésben és alkalmazott nyelvészeti kurzusok kidolgozásában és oktatásában. Ezen kooperatív környezetben fogalmaztuk meg azt a célt 2013 elején, hogy kutatócsoportként még láthatóbb módon nyissunk a tapasztalatcsere irányába a kar egyéb szakjai és az ország más egyetemei felé. Hármunk mellett további két kolléga bevonásával megalapítottuk LoGoS (Languages, goals, strategies, magyarul Nyelvek, célok, stratégiák) kutatócsoportunkat. A kezdeti kutatási beszámolókból 2013 júniusára kari szintű kerekasztallá bővült az eseménynaptárunk a nyelvszakok helyzetéről és a nyelvi képzésről a SZTE Bölcsészkarán. Nagy nyelvszakként kiemelten fontosnak tartottuk a párbeszédet, a közös gondolkodást más nyelvszakos kollégákkal, ezzel hiánypótló fórumot biztosítva a kérdések és a jó gyakorlatok megosztására. 2013 novemberében módszertani workshop-ot tartottunk tanárszakosoknak „Milyen a jó nyelvtanár?” címmel, mely azóta visszatérő kutatási témánkká is fejlődött. Ez az esemény egyben elindított egy workshop sorozatot, melynek keretében 2015 októberében értékelés, mérés és tananyagfejlesztés témában tartottunk külső szakember bevonásával fórumot, majd 2016 májusában a tanítási gyakorlatról beszéltünk mentortanárokkal, angoltanár és némettanár szakos hallgatókkal. A workshopok mellett

¹ Szerző e-mail címe: bajnoczi@ieas-szeged.hu; <https://orcid.org/0000-0001-8820-9295>

² Szerző e-mail címe: doro.katalin@szte.hu; <https://orcid.org/0000-0001-8085-4839>

³ Szerző e-mail címe: tba@ieas-szeged.hu; <https://orcid.org/0000-0003-3767-8803>

strukturált kerekasztalokat is szerveztünk 2014 januárjában és 2015 februárjában. A 2014 eleji kerekasztal gazdag anyagát áttekintve fogalmazódott meg bennünk, hogy szeretnénk a kialakult párbeszédet és tapasztalatcserét egybe szerkesztve, írásban is kiadni. Konferenciakötetek helyett azonban egy szélesebb körben terjeszthető, tudományosan megalapozott és a leendő szerkesztőknek már akkor meglévő nemzetközi együttműködési, publikációs és lektorálási tapasztalatainak a kiaknázását és továbbfejlesztését lehetővé tevő folyóiratalapítás mellett döntöttünk.

Bár kezdetekben a kutatócsoport által szervezett fórumok fő témái a nyelvoktatás és a tanárképzés voltak, felismertük, hogy egy általánosabb nyelvpedagógiai és alkalmazott nyelvészeti profilt érdemes kidolgoznunk és identitásként megfogalmaznunk. Emellett egy olyan címet kellett találnunk, mely jól tükrözi ezt az összetett feladatkört, ugyanakkor rövid és nemzetközi térben is jól hangzik. Így találtunk rá egy kutatócsoporti megbeszélésen az oktatás/tanulás (education) és a nyelv (language, lingua) keresztmetszetében az EduLingua-ra. Néhány hónapon belül kidolgoztuk a sablont, címlapot, regisztráltuk és ISSN számmal láttuk el a folyóiratot. Azóta is lektorált folyóiratként szerepel az MTMT-ben, minden cikk DOI számot kap és a SZTE könyvtárának segítségével nemzetközi adatbázisokba is bekerülnek a tanulmányok. Sajnálatos, hogy míg mi sok energiát szántunk arra, hogy már meglévő hazai és nemzetközi folyóiratok címével és profiljával ne ütközzünk, 2016-ban egy indonéz egyetem megegyező címmel és célokkal indított útjára saját folyóiratot. Az egyezés valószínűleg nem véletlen, és minden bizonnyal a nemzetközi publikálási térben nem egyedi eset. Szerencsére az ISSN és DOI azonosítók lehetővé teszik a folyóiratunk egyértelmű beazonosítását.

A „Nyelvek-célok-stratégiák: fókuszban a nyelvszakok” címmel meghirdetett konferenciánkon, 2014 elején a BA szintű nyelvi képzéseket, az angol, német és olasz BA és MA tanárképzés tapasztalatait, valamint az abban az időszakban kialakításra és éppen bevezetésre kerülő osztatlan tanárképzésre vonatkozó előzetes információkat tekintettük át. Ennek az írott anyaga képezte a 2015/1-es számunkat, mely 2016 januárjában készült el. E szám megjelenése után néhány héttel tartottuk a „Nyelvek-célok-stratégiák: fókuszban az osztatlan tanárképzés” című szakmai kerekasztalt. Célunk olyan fórum biztosítása volt, ahol a tanárképzésben tapasztalt, a nyelvpolitikai, szervezési, tartalmi változásokat követő kollégák eszmét cserélhettek és együttműködési ötleteket gyűjthettek. Addigra a harmadik félévében járt az (újra) osztatlan tanárképzési program, és ezen tapasztalat nyomán már fontos szervezési és tartalmi dilemmák merültek fel. Például mennyire tudják az alapozó tárgyak a felzárkóztatást betölteni? Milyen az új hallgatói generációk felkészültsége és motivációja? Hogyan építhető be a tanárságra való felkészítés a képzés elejétől? Mennyire használhatóak a BA/BSc és MA képzési tapasztalatok? Az órák az alapképzéses órákkal együtt vagy külön legyenek? Hogyan befolyásolják a hallgatói létszámok a képzés megvalósítását? Hogyan illeszthetők össze a szakpárok? Roppant érdekes visszatekinteni, hiszen ezek a kérdések ma is ugyanolyan relevánsak, mint 10 évvel ezelőtt.

2. A folyóirat számok és témák tükrében

Tíz év alatt összesen 55 cikk és 7 szemle/recenzió jelent meg, ebből 37 angol nyelven. Kezdetben magyar vagy angol számokat publikáltunk, később vegyes nyelvűeket is, ezzel a magyar szerzőinknek szabadságot biztosítva a publikálás nyelvének megválasztásában. Lentebb részletesebben kitérünk a publikálás fórumának és nyelvének kérdésére. A szerzőink 9 hazai és

10 külföldi felsőoktatási intézményt képviseltek, ezáltal is segítve az alkalmazott nyelvészeti kutatások és releváns témák tágabb körének bemutatását. Szerzőink román, cseh, angol, mongol, török, francia, finn, és spanyol intézményekhez kötődtek. Míg a folyóirat kiváló publikálási lehetőséget biztosít SZTE-s kollégák és doktoranduszok, doktorjelöltek számára, minden számnál figyeltünk arra, hogy a helyi kollégák és doktorandusz hallgatók mellett legalább fele arányban külsős (a tanszékünkhöz, intézetünkhöz és a hozzá szorosan kötődő Angol alkalmazott nyelvészeti doktori programhoz nem kapcsolódó) szerzőink is legyenek.

2015-ben és 2017-ben két számot jelentettünk meg, a többi évben évi egyet. A 2018-as számunk tematikus számként funkcionált, ami még nemzetközibbé tette a folyóiratot. A főszerkesztőnk egy cseh és egy Japánban oktató amerikai kolléga közösen szervezte és elnökölte az ESSE (European Society of the Studies of English, magyarul Európai Anglisztikai Társaság) „Current trends in teaching English as a foreign language” című szekcióját Brnóban. Az itt elhangzott 12 előadás válogatott anyaga került publikálásra a cseh kollégával közös szerkesztésben a folyóiratban, mely munka fontos szakmai tapasztalatcserére és nemzetközi kitekintésre is lehetőséget adott. Ezzel párhuzamosan a szakértői bizottságunkat kibővítettük hazai és külföldi kollégákkal, akik a kéziratok értékelőiként és potenciális szerzők felkutatásában is komoly munkát végeztek.

Már ha csak az első év témáit vizsgáljuk meg, nagyon összetett képet kapunk. Előzetes céljainknak megfelelően különös hangsúlyt fektettünk a felsőoktatási kontextusra. A tartalom kiterjedt az angol és német nyelv oktatására, valamint a kiejtés és intonáció szerepére a nyelvelsajátításban. A folyóirat részletesen vizsgálta ezeket a területeket, beleértve a különböző nyelvtanítási módszereket, a fonetika és fonológia szerepét, valamint a nyelvi készségek fejlesztésének stratégiáit. A hallgatói szempontok vizsgálata során a motivációs tényezők elemzése és a Bologna-rendszer hatásainak feltérképezése került előtérbe. A Bologna-rendszer hatásainak vizsgálata magában foglalta a kreditrendszer, a mobilitási lehetőségek és a nemzetközi összehasonlíthatóság kérdéseit is. A kutatások kiterjedtek a diákok tanulási szokásaira, preferenciáira és a nyelvtanulással kapcsolatos attitűdjeire is.

A nemzetközi perspektívák bemutatása mellett a folyóirat egyensúlyt teremtett az elméleti kutatások és gyakorlati alkalmazások között, miközben aktuális nyelvoktatási módszereket és technikákat is ismertetett. Ez felölelte a legújabb nyelvtanítási megközelítéseket, mint például a kommunikatív nyelvoktatás, a feladatalapú tanulás és a tartalomalapú oktatás részletes elemzését és értékelését. A magyar felsőoktatási kontextus kiemelt figyelmet kapott, beleértve a hazai nyelvoktatási rendszer sajátosságainak és a magyar egyetemek, főiskolák nyelvoktatási gyakorlatainak elemzését. A folyóirat részletesen tárgyalta a magyar oktatási rendszer egyedi jellemzőit, a nyelvoktatás történeti fejlődését az országban, valamint az akkori kihívásokat és lehetőségeket.

A nyelvszakos képzések struktúrája és a szaknyelvi oktatás kihívásai is ismertetésre kerültek. Ez magában foglalta a tanárképzés, a fordító- és tolmácsképzés, valamint a különböző szakterületekhez kapcsolódó szaknyelvi kurzusok elemzését. A folyóirat kitért a munkaerőpiaci igények és a felsőoktatási nyelvoktatás összhangjának kérdéseire is. A tanulmányok reflektáltak az aktuális trendekre és kihívásokra, mint például a digitális technológiák szerepére, a távoktatás és az online nyelvtanulás kérdéseire. Részletesen elemezték a számítógéppel támogatott nyelvtanulás módszereit, az online platformok hatékonyságát és a virtuális osztálytermek lehetőségeit és korlátait. Ez évekkel megelőzte az akkor még nem látható, a Covid pandémia miatti teljes körű távoktatás okozta változásokat és dilemmákat. Az interdiszciplináris

megközelítések, az oktatói perspektívák és a nyelvpolitikai kérdések tárgyalása tovább gazdagította a folyóirat tartalmát. Ez magában foglalta a nyelvészet, a pszichológia, a szociológia és a pedagógia területeinek integrálását a nyelvoktatás kutatásába. Az oktatói tapasztalatok és vélemények bemutatása mellett a folyóirat kitért a nyelvpolitika nemzeti és nemzetközi szintű hatásaira is.

Ha a későbbi számokat vizsgáljuk meg, azt láthatjuk, hogy cikkeink a folyóirat céljait követve főként a nyelvtanulás, nyelvoktatás és alkalmazott nyelvészet területeire fókuszáltak, különösen az angol mint idegen nyelv tanítására és tanulására. Több tanulmány foglalkozott a tanárképzéssel, a tanárjelöltek nézeteivel, valamint azzal, hogyan látják a hallgatók saját fejlődésüket és szerepüket a nyelvoktatásban. Gyakori téma volt a nyelvtanulási stratégiák, az önálló tanulás ösztönzése (pl. Duolingo használata), valamint a tanulói motiváció és nyelvtanulói vagy nyelvtanári identitás vizsgálata. Számos cikk elemezte a nyelvhasználat konkrét aspektusait, például a helyesírási szabályok alkalmazását, a kódváltást, a szókincs elsajátítását vagy a retorikai szerkezeteket. A többnyelvűség és a nyelvi hatások is visszatérő témák, különösen a gyermekek és fiatalok nyelvhasználatában. A technológia szerepe is hangsúlyos: több tanulmány vizsgálta az IKT integrációját az oktatásba, a blended és online tanulási formákat, valamint a digitális eszközök hatását a nyelvtanulásra. Emellett megjelentek új módszertani megközelítések, például a CLIL, az EMI vagy az idiodinamikus mérés.

A kutatások földrajzilag is változatosak, nemcsak magyar, hanem nemzetközi kontextusban is történtek adatfelvételek, például francia, cseh, algériai vagy ázsiai példákat ismerhettünk meg. A doktori hallgatók, tanárjelöltek és egyetemi oktatók nézőpontjai is kiemelt figyelmet kaptak, különösen a publikálás, értékelés és tanítási gyakorlat témáiban.

Összességében a folyóirat az elmúlt évtizedben széles körben vizsgálta a nyelvoktatás és nyelvtanulás kérdéseit, különös figyelmet fordítva a tanulói és tanári tapasztalatokra, a többnyelvűségre, a technológia szerepére, valamint a nyelvi kompetencia különböző aspektusaira. Eközben ötvözte az elméleti megalapozottságot a gyakorlati alkalmazhatósággal, és reflektált a terület aktuális kihívásaira és jövőbeli irányaira.

3. Szerkesztői feladatok és kihívások

Kisebb, helyi folyóirat szerkesztőiként számos feladattal és kihívással szembesültünk az elmúlt évek során. A folyóirat indításakor néhány szkeptikus észrevételt is kaptunk arra vonatkozóan, hogy nehéz lesz releváns és minőségi tartalommal megtölteni a számokat. Valóban egyik fő feladatunk a megfelelő minőségű és releváns tartalom biztosítása, amely magában foglalja a potenciális szerzőkkel történő előzetes levelezést, a beérkező kéziratok előzetes szerkesztői szűrését és alapos értékelését, a lektorálási folyamat koordinálását, valamint a szerzőkkel és bírálókkal való folyamatos kommunikációt. Ügyelnünk kell a folyóirat fókuszának és szakmai színvonalának fenntartására, a megjelenés ütemezésének betartására, miközben igyekszünk új, izgalmas kutatási eredményeket is bemutatni. Kiemelt feladatnak tekintjük a kezdő kutatók felkarolását, kézírataik részletesebb értékelését, szerkesztői megjegyzésekkel ellátását, ami sok esetben több körös átdolgozást jelent. Ezek olyan lépések, melyek egy nagyobb folyóirat esetén akár visszautasítást, akár kevésbé kidolgozott tanulmány megjelenését is eredményezhetik. Sajnos e folyamat során körülbelül a kéziratok felét elveszítjük, hiszen a minőséget és kutatói fejlődést, mint fő célokat mindig szem előtt tartjuk.

Különös kihívást jelent az a tény, hogy teljesen társadalmi munkában végezzük a feladatokat, erőforrások és anyagi támogatás nélkül, egy kis létszámú, de lelkes szerkesztői csapattal, egyéb egyetemi oktatói feladataink mellett. Szerkesztőként gyakran kell többféle szerepkörben kell helytállnunk, a tartalmi döntéshozataltól egészen a technikai feladatok ellátásáig. Emellett további kihívást jelent a folyóirat láthatóságának és olvasottságának növelése egy egyre telítettebb tudományos publikációs piacon. Más hazai nyelvészeti és nyelvpedagógiai folyóiratokhoz hasonlóan dilemmát jelent az OJS rendszerre történő átállás és a minősítések javítása. A publikálási trendek megváltozásából, a mesterséges intelligencia hatásáról és a magyarországi publikálási nyelvre és fórumra vonatkozó általános kérdésekről a következő fejezetben írunk.

4. A publikálási trendek változásai

A publikálási lehetőségek és szokások komoly változáson mentek keresztül az utóbbi 1-2 évtizedben, bár ez a változás egy hosszabb folyamat része (Zakaria & Aryadoust, 2024). A korábban egyértelműen elkülönülő folyóirat kategóriák, mint a nagy neves nemzetközi kiadók előfizetési folyóiratai (Q-s besorolással), kisebb nemzetközi kiadványok, országos folyóiratok különböző minősítési kategóriákban (Magyarországon MTA listák szerint), egy sokkal összetettebb képet mutatnak. Megjelent a nyílt hozzáférés (open access) értéke, melyet nagyobb kiadók esetén komoly publikációs díj fejében kapnak meg a szerzők. Ezzel párhuzamosan előzönlötték a publikációs teret a predátor folyóiratok, melyek kevés vagy teljesen hiányzó szakmai és szerkesztői többletmunkát hozzáadva szinte bármit, nagyon gyorsan megjelentetnek, komoly bevételre szert téve (Frandsen, 2022; Frandsen et al., 2024). Nem mindig könnyű eligazodni abban, hogy kisebb, de komoly bírálati folyamatot (kettős bírálat, vak bírálat) használó folyóiratok, mint amilyen az EduLingua is, milyen értéket képviselnek majd a szerzők publikációs listájában. Megjelent emellett az önpublikálás (self publishing), mely kötetek és könyvek kiadását teszi lehetővé bárki számára, sokszor szintén kevesebb szakmai kontroll mellett.

Már a doktori képzés során is elvárás, hogy a hallgatók külföldi, angol nyelvű tanulmányokat publikáljanak, lehetőleg lektorált, minősített folyóiratokban, mivel a publikálási követelmények, valamint az előmenetel és minősítés mércéi ezt részesítik előnyben. Ez kreditekben, az oktatói teljesítménymérési rendszerekben és pályázati anyagokban jelentős pontkülönbségeket eredményezhet, bár tudományterületenként és intézményenként számottevő különbségeket látunk. Ennek többféle oka és hozadéka van. Az angol mint tudományos nyelv térhódítása természetesen egy évtizedekre visszanyúló nemzetközi trend része. Lillis és munkatársai már 2010-ben kimutatták, hogy angol nyelvű nemzetközi cikkek mennyivel magasabb idézettséget kapnak, mint egy helyi folyóiratban megjelent tanulmányok (Lillis et al., 2010). A szerzők kitérnek arra, hogy a több nyelven publikáló kutatók esetében komoly feszültség lehet az ismeretépítés (knowledge building) és ismeretértékelés (knowledge measuring) között. Azaz, ha egy magyar szerző magyar kutatóknak, szakembereknek ír cikket, azzal elérheti a helyi célközönségét, de az értékelési rendszerekben kevesebbet fog érni. Ma ez még inkább igaz, amikor keresőmotorokon keresztül kerülnek kiválasztásra az idézendő művek, sokszor anélkül, hogy azokat a szerző olvasta volna.

Az is igaz, hogy egy kisebb országban vagy tudományos közegben mindig szűkebb a potenciális olvasótábor és kisebb a citációk esélye, míg az idézetek száma vagy a Hirsh index

szintén teljesítménymérési mutatók. A nemzetközi publikációs szintéren való megjelenés ráadásul nemcsak egyéni kutatói érdek, hanem az egyetemek nemzetközi rangsorolásának egyik fontos pillére. Az intézmények elvárják a kiemelt értékkel bíró publikációkat és a nemzetközi publikációs törekvéseket kiemelten támogatják.

Ebből adódóan egyrészt egyre nehezebb megtölteni magyar nyelvű tartalommal egy magyar folyóiratot, ha a szerző munkája többet ér akár egy hasonló volumenű kiadványban angol nyelven. Több hazai nyelvészeti folyóirat (pl. Modern Nyelvoktatás, Porta Lingua) a közelmúltban áállt az angol nyelvű cikkek befogadására is magyar szerzőktől. Mi a kezdetektől a szerzőinkre bíztuk a nyelvválasztást. Másrészt nemzetközi téren egyre nagyobb a verseny a minőségi folyóiratokba való bekerülésért, miután ázsiai és más feltörekvő régiókból ugyanazon kevés helyekre pályáznak a szerzők. A nemzetközi publikálási dömping minket szerkesztőként kevésbé érintett, nem özönlnek szerencsére a kínai, indiai és más szerzők, de látszik, hogy inkább külföldön, angolul publikálnak a saját kollégáink is.

Összegezve, a disszemináció angol nyelven a legtöbb tudományterület esetében nagyobb értékkel bír. Nemrég vita indult a magyar publikációs nyelvről az MTA-ban. Kontra (2025) kimutatta, hogy mekkora különbségek vannak az egyes tudományos osztályok között a nagydoktori disszertációk angol-magyar nyelvi arányában. Felhívja a figyelmet nemcsak az MTA-n belüli nyelvpolitikai szabályozás hiányára, hanem az akadémia magyar nyelv támogatásának törekvése és a valós helyzet közötti disszonanciára is.

A publikálás helyének és nyelvének dilemmája mellett a publikálás etikai kérdései és szabályozása is kiemelt változásokon ment keresztül, különösen az utóbbi 2-3 évben, a mesterséges intelligencia-alapú alkalmazások terjedésével (Butson et al., 2024; Fóris, 2022; Schlagwein & Willcocks, 2023). Míg korábban a plágium volt a fő etikai kérdés, mára már a mesterséges intelligenciával támogatott nagy nyelvi modellek (LLM) olyan mértékű változást indítottak el a kutatások megtervezésében, kivitelezésében, az adatok elemzésében és a tanulmányok szövegezésében, hogy a szerzőség kérdése sokszor nehezen követhető. Világszerte, így Magyarországon is igyekeznek az egyetemek és a kiadók etikai szabályokat hozni arra vonatkozóan, hogy mi és hogyan megengedhető, mennyire felismerhető, bár mind a szabályok és irányelvek megszövegezése, mind azok gyakorlati értelmezése nehéz és folyamatos feladat. Ráadásul az tapasztalható, hogy ha születnek is szabályozások, képtelenek lépést tartani a napi gyakorlattal. Például az MTA tudományetikai kódexe 2010-ben jelent meg, ezzel szemben az Európai Tudományos Akadémiák Szövetsége (All European Academies, ALLEA) 2023-ban frissítette a tudományos kutatás etikai szabályait, mely már az MI-re is kitér (ALLEA, 2023).

Míg számos hasznát tapasztalhatjuk az MI-alapú alkalmazásoknak a fordítástól, a forráskezeléstől, az ötletelésen át a nyelvi és stíláriis finomításig, addig nagyon nehéz meghúzni a határt a rendszerek kiaknázása és az etikátlan túlhasználat között. Kuteeva és Andresson (2024) felhívják a figyelmet arra, hogy az MI-alapú rendszerekből hiányzik többek között a proaktivitás, a metakogníció, a helyi kontextus ismerete és a retorikai rugalmasság, melyet a humán szerzők tesznek hozzá az anyagaik formálásához. Sok tanulmány jelent meg az utóbbi három évben arról, hogy ChatGPT-vel vagy hasonló alkalmazással létrehozott tudományos szöveg mennyire hasonlít a humán írásokra. Ezek többnyire arra a konklúzióra jutottak, hogy jó promptolással lehetséges koherens, pontos szövegrészeket létrehozni, de azok fragmentáltak, élettelenek, kontextus nélküliek és túl általánosak lesznek, különösen, ha belőlük nagyobb egységeket ollózzunk össze (Hill-Yardin et al., 2023) és gyakoriak a hibák, valamint a források

kreálása. A bírálóknak és szerkesztőknek komoly feladatuk van abban, hogy egyértelmű visszaélés esetén visszautasítsanak kéziratokat, és bármilyen kérdéses helyzetben felhívják a szerzők figyelmét a pontosításra vagy korrekcióra.

Ráadásul nemcsak egyéni szinten probléma a generatív MI túlzott használata, hanem Kuteeva és Andresson (2024) rámutattak arra is, hogy hamar elindultunk a tudásépítésnek az uniformizálódása felé. Azaz mivel az MI már meglévő szövegek alapján tanul, főként statisztikai összefüggéseken keresztül, ha ezek a szövegek tartalmilag sekélyesek és stílusosan sokszor furcsák, akkor ezek a hiányosságok épülnek be a keresőkbe vagy akár kiadott tartalmakba is. Ennek következtében az MI modellek ezekre a mintákra épülve finomodnak tovább, és az emberek egyre inkább ezt a felszínebb írás- és gondolkodásformát és nyelvezetet tanulhatják meg. Azaz egyre nehezebb lesz szétválasztani az összefonódó gépi és az emberi szövegeket, szövegrészleteket.

5. Összegzés

Összegzésül elmondhatjuk, hogy egy feladatokkal és tanulással teli tíz év áll mögöttünk szerkesztőként. Az évek során bemutatott témák nagy része olyan kérdéseket vizsgált, melyek ma is relevánsak és sokszor egymásra épültek. A fent vázolt tudományos kutatási gyakorlatokban történő változások biztosan további fejlődést hoznak a folyóirat életében is, melyre nyitott szemmel tekintünk. Végezetül, szeretnénk ezt az alkalmat megragadni arra, hogy itt is megköszönjük szerzőinknek, szakmai támogatóinknak és különösen a lektorainknak a sikeres közös munkát.

Források

- ALLEA (2023). A kutatási integritás európai magatartási kódexe - átdolgozott kiadás, 2023 (magyar). Berlin. <https://doi.org/10.26356/ECOC-Hungarian>
- Butson, R., & Spronken-Smith, R. (2024). AI and its implications for research in higher education: A critical dialogue. *Higher Education Research & Development*, 43(3), 563–577. <https://doi.org/10.1080/07294360.2023.2280200>
- Fóris, Á. (2022). Általános etikai kérdések a fordításkutatásban. In: Klaudy K., Robin E., Seidl-Péché O. (szerk.). Bevezetés a fordítás és a tolmácsolás kutatómódszertanába I. Általános rész. Budapest: ELTE FTT–MANYE Fordítástudományi Szakosztály. 109–122. <https://doi.org/10.21862/kutmodszertan1/7>
- Frandsen, T. F., Lampey, R. B., & Borteye, E. M. (2024). Promotion standards to discourage publishing in questionable journals: A follow-up study. *The Journal of Academic Librarianship*, 50(5), 102895. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2024.102895>
- Frandsen, T. F. (2022). Authors publishing repeatedly in predatory journals: An analysis of Scopus articles. *Learned Publishing*, 35(4), 598–60. <https://doi.org/10.1002/leap.1489>
- Hill-Yardin, E. L., Hutchinson, M. R., Laycock, R., & Spencer, S. J. (2023). A Chat (GPT) about the future of scientific publishing. *Brain, behavior, and immunity*, 110, 152–154.

- Kontra, M. (2025). Az angol nyelv a mai Magyarországon. In: Bodó, Cs., & Szabó, G. (2025). *A szociolingvisztikai kutatás társadalmi hatása* (pp. 287–299). ELTE Eötvös Kiadó. <https://doi.org/10.21862/Szociolingvisztika/2024/8122.287>
- Kuteeva, M., & Andersson, M. (2024). Diversity and standards in writing for publication in the age of AI—Between a rock and a hard place. *Applied Linguistics*, 45(3), 561–567. <https://doi.org/10.1093/applin/amae025>
- Lillis, T., Hewings, A., Vladimirov, D., & Curry, M. J. (2010). The geolinguistics of English as an academic lingua franca: Citation practices across English-medium national and English-medium international journals. *International Journal of Applied Linguistics*, 20(1), 111–135. <https://doi.org/10.1111/j.1473-4192.2009.00233.x>
- MTA (2010). A Magyar Tudományos Akadémia Tudományetikai kódexe. https://mta.hu/data/dokumentumok/bolyai_osztondij/tudomanyetikai_kodex_kgy_20100504.pdf
- Schlagwein, D., & Willcocks, L. (2023). ‘ChatGPT et al.’: The ethics of using (generative) artificial intelligence in research and science. *Journal of Information Technology*, 38(3), 232–238. <https://doi.org/10.1177/02683962231200411>
- Zakaria, A. & Aryadoust, V. (2024). A scientometric analysis of applied linguistics research (1970–2022): methodology and future directions. *Applied Linguistics Review*, 15(4), 1595–1619. <https://doi.org/10.1515/applirev-2022-0210>